

Naziv projekta: DOBROBIT DJECE U PRIJELAZNIM ŽIVOTNIM PERIODIMA: EMPIRIJSKA PROVJERA EKOLOŠKODINAMIČKOG MODEL (uniri-drustv-18-11)

Voditeljica: izv. prof. dr. sc. Sanja Tatalović Vorkapić

Članovi tima: izv. prof. dr. sc. Dunja Anđić, Ivana Pauletić, mag. praesc. educ., Doris Velan, doktorand, doc. dr. sc. Marcela Batistič-Zorec, prof. dr. sc. Ivana Mihić, dr. sc. Valeria Cavione, prof. dr. sc. Jeniffer LoCasale-Crouch, prof. dr. sc. Shue Chen Yen

Istraživanje

Cilj ovog projekta empirijski testirati ovaj Ekološko-dinamički model tran zicije, te jasno definirati značajne korelate prijelaza iz obiteljskog doma u dječji vrtić, te iz dječjeg vrtića u osnovnu školu. Temeljem utvrđenih rezultata bit će moguće pružiti jasne smjernice osiguranja najviše razine dobrobiti djece u prijelaznim periodima za djecu, roditelje, odgajatelje, učitelje i stručne suradnike. Na reprezentativnim uzorcima djece rane (prijelaz iz obiteljskog doma u dječji vrtić) i predškolske dobi (prijelaz iz dječjeg vrtića u osnovnu školu), istražiti će se: intrapersonalni čimbenici djece (temperament, socio-emocionalna dobrobit, snaga i poteškoće, otpornost), skrbnika (ličnost, osjetljivost, subjektivna dobrobit, otpornost) i odgajatelja/učitelja (ličnost, subjektivna dobrobit, otpornost); te interpersonalni čimbenici dječjskrbnika-odgajatelja/učitelja-okoline (privrženost, prilagodba, odnos sa skrbnikom, odnos s odgajateljem/učiteljem, strategije poučavanja u dječjem vrtiću/osnovnoj školi, odnos obitelj-vrtić-škola, odnos između obitelji, odnos vrtić-škola-lokalna zajednica-okoliš, društvene vrijednosti). Ovaj korelacijski istraživački nacrt koristit će kvantitativnu metodologiju s pouzdanim mjernim instrumentima, koja će objektivno prikazati perspektivu djece, roditelja, odgajatelja/učitelja i stručnih suradnika. Analizom prikupljenih podataka ostvarit će se kratkoročni ciljevi (testirat će se valjanost teorijskog modela i pružiti smjernice za postizanje optimalnog prijelaza u ranom i predškolskom periodu) kao i dugoročni ciljevi (prevencija u vidu osnaživanja mentalnog zdravlja djece i povećanja njihove cjeloživotne psihološke dobrobiti).

Objavljeni radovi

1. Tatalović Vorkapić, S. (2019). Children's well-being during transition periods in Croatia: The proposal of empirical validation of Ecological-dynamic model. In: L. Gómez Chova, A. López Martínez, I. Candel Torres (Eds.) *INTED2019 Proceedings, 13th International Technology, Education and Development Conference*, 11th-13th March, Valencia, Spain (pp. 265-276).
2. Anđić, D. & Tatalović Vorkapić, S. (2019). Relating the education for sustainable development to contemporary transition models: Could biofilia be perceived as positive factor of transition to kindergarten or school? . In: L. Gómez Chova, A. López Martínez, I. Candel Torres (Eds.) *INTED2019 Proceedings, 13th International Technology, Education and Development Conference*, 11th-13th March, Valencia, Spain (pp. 946-954).
3. Tatalović Vorkapić, S.& Lisjak, K. (2019). The Comparison of Parents' Perceptions of Early Educators' Real and Ideal Personality and Optimism: What Personality and Optimism Educators Should Have? In: P. Drew, M. Christie & K. Dikilitaş (Eds.) *Handbook of Research on Educator Preparation and Professional Learning* (231-258). Hershey, PA: IGI Global.
4. Tatalović Vorkapić, S. i Osojnak, L. (2019). Sensory integration as the path for nurturing toddlers' well-being. U: Čotar Konrad, S., Borota, B., Rutar, S., Drlji, K. I Jelovčan, G. (ur.) *Vzgoja in izobraževanje*

- predškolskih otrok prvega starostnega obdobja (Early Childhood Education and Care of Children under the Age of Three) (str. 223-243). 15th International Conference – The role of kindergarten in educating a child of the first age period, Koper, 20.9.2019., Koper: Založba Univerze na Primorskem. (a2)*
5. Tatalović Vorkapić, S. i Katić, V. (2019). The challenges of transition and adaptation among early and preschool aged children from the early childhood educators' perspective. In: Županić Benić, M., Holz, O. & Michielsen, M. (eds.) *Requirements and approaches for contemporary teacher training (pp. 199-212)*. Lit Verlag GmbH & Co. KG Wien, Zürich.
  6. Katić, V. i Tatalović Vorkapić, S. (2019). How future preschool teachers perceive the development of early literacy skills through play – Implications for the improvement of new competencies. In: Županić Benić, M., Holz, O. & Michielsen, M. (eds.) *Requirements and approaches for contemporary teacher training (pp. 115-124)*. Lit Verlag GmbH & Co. KG Wien, Zürich.
  7. Velan, D. & Tatalović Vorkapić, S. (2020). Contextual determinants of kindergarten culture as indicators of children's well-being during their transition and adaptation. *Economic Research – Ekonomska istraživanja*, doi:10.1080/1331677X.2019.1710230.
  8. Tatalović Vorkapić, S. & Čepić, R. (2020). Personal and professional well-being among Croatian early childhood educators: Are they related? In: S. Padmanaban & C. Subudhi (Eds.) *Psycho-Social Perspectives on Mental Health and Well-Being. A volume in the Advances in Psychology, Mental Health, and Behavioral Studies (APMHBS) Book Series (pp. 255-280)*. Hershey PA: IGI-Global.
  9. Tatalović Vorkapić, S. (2019). Podrška socijalno-emocionalnoj dobrobiti djece u Hrvatskoj: Prikaz tri znanstveno-stručna projekta. U: M. Orel (ur.) *EDUvision 2019 – Sodobni pristopi poučavanja prihajajoćih generacija (69-83)*. Ljubljana, Slovenija, EDUvision, Stanislav Jurjevčič s.p.
  10. Anđić, D. i Tatalović Vorkapić, S. (2019). Proekološki stavovi i osobine ličnosti budućih učitelja. U: M. Orel (ur.) *EDUvision 2019 – Sodobni pristopi poučavanja prihajajoćih generacija (1402-1414)*. Ljubljana, Slovenija, EDUvision, Stanislav Jurjevčič s.p.
  11. Tatalović Vorkapić, S. i Katić, V. (2019). Kompetencije budućih odgajatelja iz područja prijelaza i prilagodbe: Analiza studijskih programa i implikacije za promjene. U: Nesimović, S. i Mešanović-Meša, E. (ur.) *Prozor u svijet obrazovanja, nauke i mladih: Zbornik radova (A window into the world of education, science and the youth): Proceedings (str. 309-324)*. Pedagoški fakultet u Sarajevu, Sarajevo, Bosna i Hercegovina.
  12. Tatalović Vorkapić, S. i Polanec, E. (2019). Kojim igrama olakšati prijelaz i prilagodbu u dječjem vrtiću? – Podrška socio-emocionalnoj dobrobiti djece rane i predškolske dobi. Dani predškolskog odgoja. U: Kolar Billege, M. (ur.) *Zajedno rastemo – kompetencije djeteta za cjeloživotno učenje: Zbornik radova (107-117)*. Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu Dječji vrtić „Cvrčak“ Čakovec.
  13. Polanec, E., Tatalović Vorkapić, S. i Pauletić, I. (2019). Odras socio-emocionalne dobrobiti djece u različitim igrama: Prilog za unapređenje kompetencija suvremenog odgajatelja. U: T. Kokanović i S. Opić (ur.) *Zbornik radova: Međunarodni znanstveno-stručni simpozij: „Cjeloživotnim obrazovanjem do profesionanog identiteta“, 9-10. svibanj 2019. (str. 79-88)*. Karika-Sisak, Sisak.
  14. Tatalović Vorkapić, S. (2020). Personality traits and psychological needs satisfaction as predictors of early childhood teachers' job satisfaction. In: L. Gómez Chova, A. López Martínez, I. Candel Torres (Eds.) *INTED2020 Proceedings, 14th International Technology, Education and Development Conference, 2nd-4th March, Valencia, Spain (pp. 7703-7711)*.
  15. Anđić, D. i Tatalović Vorkapić, S. (2020). What is the relationship between personality traits and pro-environmental attitudes among future early childhood educators. In: L. Gómez Chova, A. López Martínez, I. Candel Torres (Eds.) *INTED2020 Proceedings, 14th International Technology, Education and Development Conference, 2nd-4th March, Valencia, Spain (pp. 7694-7702)*.
  16. Tatalović Vorkapić, S. (2019). Scientific Project in Croatia: Children's well-being in transition periods: The empirical validation of Ecological_dynamic model. *ENSEC Newsletter, 19*, p.14-15.

17. Tatalović Vorkapić, S. & LoCasale-Crouch, J. (2019). Call for publishing in the book: Supporting children's well-being during the early childhood transition to school. *ENSEC Newsletter*, 19, p.6.
18. Tatalović Vorkapić, S., Ljevar, L., Batistič Zorec, M. (2020). Personality traits and subjective theories of future early childhood educators as determinants of their professional identity. In: L. Gómez Chova, A. López Martínez, I. Candel Torres (Eds.) *EDULEARN2020 Proceedings, 12th Annual International Conference on Education and New Learning Technologies, 6th-7th July*, IATED, Palma de Mallorca, Spain (pp. 2234-2243).
19. Velan, D. & Tatalović Vorkapić, S. (2020). The voices of the children: what do children have to say about the kindergarten? In: L. Gómez Chova, A. López Martínez, I. Candel Torres (Eds.) *EDULEARN2020 Proceedings, 12th Annual International Conference on Education and New Learning Technologies, 6th-7th July*, IATED, Palma de Mallorca, Spain (pp. 2367-2376).

OBJAVLJENE KNJIGE:

1. Tatalović Vorkapić, S. (2020). *Psihologija privrženosti i prilagodba u dječjem vrtiću – Psihologija dobrobiti djece vol. 1*. Sveučilište u Rijeci, Učiteljski fakultet u Rijeci, Rijeka.
2. Tatalović Vorkapić, S. (2020). *Nešto se jako čudno dogodilo u mojem gradu*. Adaptacija i prijevod originala knjige *Something very strange happened in my city* (Shu-Chen "Jenny" Yen). NAEYC, USA. Copyright ©2020 by Shu-Chen Jenny Yen. <https://sandybabaecce.wixsite.com/covid19referencelist>

DIPLOMSKI RADOVI:

11 mentoriranih i obranjenih diplomskih radova kojima su jednim dijelom obuhvatili temu projekta

SUDJELOVANJE NA KONFERENCIJAMA:

1. Tatalović Vorkapić, S. (2019). Children's well-being during transition period in Croatia: The proposal of empirical validation of Ecological-dynamic model. In: L. Gómez Chova, A. López Martínez, I. Candel Torres (Eds.) *INTED2019 Proceedings, 13th International Technology, Education and Development Conference*, 11th-13th March, Valencia, Spain (pp. 265).
2. Anđić, D. & Tatalović Vorkapić, S. (2019). Relating the education for sustainable development to contemporary transition models: Could biofilia be perceived as positive factor of transition to kindergarten or school? . In: L. Gómez Chova, A. López Martínez, I. Candel Torres (Eds.) *INTED2019 Proceedings, 13th International Technology, Education and Development Conference*, 11th-13th March, Valencia, Spain (pp. 946).
3. Tatalović Vorkapić, S. i Katić, V. (2019). Kompetencije budućih odgajatelja iz područja prijelaza i prilagodbe: Analiza studijskih programa i implikacije za promjene. U: Nesimović, S., Nikšić, E., Mešanović-Meša, E., Destović, F. i Omerović, M. (ur.), *Prva međunarodna naučno-stručna konferencija „Prozor u svijet obrazovanja, nauke i mladih“*, (str.131-132). Pedagoški fakultet u Sarajevu, Univerzitet u Sarajevu, Sarajevo, 12. i 13. travnja 2019., Bosna i Hercegovina.
4. Tatalović Vorkapić, S. i Polanec, E. (2019). Kojim igrama olakšati prijelaz i prilagodbu u dječjem vrtiću? – Podrška socio-emocionalnoj dobrobiti djece rane i predškolske dobi. *Dani predškolskog odgoja – Čakovec 2019*, „Zajedno rastemo – kompetencije djeteta za cjeloživotno učenje, 11-12.04.2019. Čakovec.
5. Polanec, E., Tatalović Vorkapić, S. i Pauletić, I. (2019). Odras socio-emocionalne dobrobiti djece u različitim igrama: Prilog za unapređenje kompetencija suvremenog odgajatelja. U: T. Kokanović i S. Opić (ur). *Knjiga sažetaka: Međunarodni znanstveno-stručni simpozij: „Cjeloživotnim obrazovanjem do profesionalnog identiteta“*, 9-10. svibanj 2019. (str. 109-111). Karika-Sisak, Sisak.

6. Tatalović Vorkapić, S., Ljevar, L., Batistič Zorec, M. (2019). Osobine ličnosti i subjektivne teorije budućih odgajatelja kao odrednice njihovog profesionalnog identiteta. U: T. Kokanović i S. Opić (ur). Knjiga sažetaka: Međunarodni znanstveno-stručni simpozij: „Cjeloživotnim obrazovanjem do profesionanog identiteta“, 9-10. svibanj 2019. (str. 43-45). Karika-Sisak, Sisak.
7. Tatalović Vorkapić, S. i Katić, V. (2019). The challenges of transition and adaptation among early and preschool aged children from the early childhood educators' perspective. In: Kolar Billege, M. (ed.) Bookd of abstracts IC-FE 2019 - 12th International Conference in the field of Education: Requirements and approaches for contemporary teacher training (pp. 12), University of Zagreb, Faculty of Teacher Education, Zagreb, Croatia.
8. Katić, V. i Tatalović Vorkapić, S. (2019). How future preschool teachers perceive the development of early literacy skills through play – Implications for the improvement of new competencies. In: Kolar Billege, M. (ed.) Bookd of abstracts IC-FE 2019 - 12th International Conference in the field of Education: Requirements and approaches for contemporary teacher training (pp. 25), University of Zagreb, Faculty of Teacher Education, Zageb, Croatia.
9. Tatalović Vorkapić, S., Momić, P. i Marić, M. (2019). Kreativnost, otpornost i ličnost kao važne odrednice suvremenog odgajatelja. U: Vrcić-Mataija, S. i Cvitković Kalanjoš, I. (ur.) 6. Dani Šime i Ante Starčevića: Učitelj između tradicije i suvremenosti, Znanstveno-stručni skup s međunarodnim sudjelovanjem (str. 98-99), Sveučilište u Zadru, Odjel za nastavničke studije u Gospiću, Gospić.
10. Velan, D. & Tatalović Vorkapić, S. (2019). Contextual determinants of kindergarten's culture as indicators of children's well-being during their transition and adaptation. Međunarodni znanstveni skup 18. Dani Mate Demarina, „Novi izazovi u odgoju i obrazovanju“, Pula (Hrvatska), 30. i 31. svibnja 2019., Sveučilište Jurja Dobrile u Puli.
11. Tatalović Vorkapić, S., Skopljak, E. & Lučev, I. (2019). Are we looking through the same glasses? - Difference analyses in Preschool Teachers' Ratings of Children's Temperament. Educational Systems and Societal Changes: Challenges and Opportunities Mediterranean Scientific Conference 6th and 7th of June 2019 in Rijeka, Faculty of Teacher Education, University of Rijeka, Croatian Educational Research Association and the Faculty of Education, University of Malta.
12. Tatalović Vorkapić, S. i Osojnak, L. (2019). Sensory integration as the path for nurturing toddlers' well-being. 15th International Conference – The role of kindergarten in educating a child of the first age period, Koper, 20.9.2019., University of Primorska, Faculty of Education, University of Kragujevac, Faculty of Pedagogy in Užice and Faculty of Pedagogical Science in Jagodina, the Universit of Maribor, Faculty of Education and the Univeristy of Tampere, Faculty of Education and Culture in Finland.
13. Anđić, D. i Tatalović Vorkapić, S. (2019). Proekološki stavovi i osobine ličnosti budućih učitelja Proecological attitudes and personality traits of future teachers. EduVision2019, Ljubljana, Slovenija, 28-30. studeni 2019.
14. Tatalović Vorkapić, S., Slaviček, M. & Srdić, D. (2019). Preschool children's socio-emotional well-being: their strangth and difficulties as predictors of diurnal urinary incontinence. In: Pačić-Turk, Lj. & Knežević, M. (eds.) Book of Abstracts: 2nd International Scientific Conference – Brain and Mind: Promoting individual and community well-being, 12-14 December 2019, (p. 148). Department of Psychology, Catholic University of Croatia, Zagreb.
15. Tatalović Vorkapić, S. (2020). Personality traits and psychological needs satisfaction as predictors of early childhood teachers' job satisfaction. In: L. Gómez Chova, A. López Martínez, I. Candel Torres (Eds.) *INTED2020 Proceedings, 14th International Technology, Education and Development Conference*, 2nd-4th March, Valencia, Spain (pp. 7703).
16. Anđić, D. i Tatalović Vorkapić, S. (2020). What is the relationship between personality traits and pro-environmental attitudes among future early childhood educators. In: L. Gómez Chova, A. López Martínez, I. Candel Torres (Eds.) *INTED2020 Proceedings, 14th International Technology, Education and Development Conference*, 2nd-4th March, Valencia, Spain (pp. 7694).

17. Tatalović Vorkapić, S., Ljevar, L., Batistič Zorec, M. (2020). Personality traits and subjective theories of future early childhood educators as determinants of their professional identity. In: L. Gómez Chova, A. López Martínez, I. Candel Torres (Eds.) *EDULEARN2020 Proceedings, 12th Annual International Conference on Education and New Learning Technologies, 6th-7th July, IATED, Palma de Mallorca, Spain* (p.2234).
18. Velan, D. & Tatalović Vorkapić, S. (2020). The voices of the children: what do children have to say about the kindergarten? In: L. Gómez Chova, A. López Martínez, I. Candel Torres (Eds.) *EDULEARN2020 Proceedings, 12th Annual International Conference on Education and New Learning Technologies, 6th-7th July, IATED, Palma de Mallorca, Spain* (p.2367).

ODRŽANA PLENARNA PREDAVANJA:

- 1) Tatalović Vorkapić, S. (2018). **Socio-emocionalna dobrobit i otpornost djece rane i predškolske dobi: Od suvremenih spoznaja do smjernica za praksu.** Stručni skup za odgajatelje I stručne suradnike "Učimo srce(m): Podrška socio-emocionalnom razvoju djece u vrtićima" kao dio Erasmus+ projekta "SEED – Socio-emocionalni razvoj" organizaciji Pučkog otvorenog učilišta Korak po Korak, Čakovec, 16. Studenog 2018. godine. Pozvano, plenarno predavanje
- 2) Tatalović Vorkapić, S. (28. 08. 2019.) – Suvremene spoznaje o prijelazu i prilagodbi u dječjem vrtiću i osnovnoj školi: od teorije prema praksi. Stručni skup: Podrška socio-emocionalnoj dobrobiti i razvoju privrženosti djece tijekom prijelaza i prilagodbe u dječjem vrtiću i osnovnoj školi, koji se izvodi u sklopu projekata: **Dobrobit djece u prijelaznim životnim periodima: Empirijska provjera Ekološko-dinamičkog modela, te Kako bez suza u dječji vrtić i osnovnu školu? – Podrška socio-emocionalnoj dobrobiti djece tijekom prijelaza i prilagodbe** Stručni skup je uvršten u katalog Agencije za odgoj i obrazovanje, a održan je s učiteljima i odgajateljima PGŽ-e
- 3) Tatalović Vorkapić, S. (2019). **Podrška socijalno-emocionalnoj dobrobiti djece u Hrvatskoj: Prikaz tri znanstveno-stručna projekta.** EduVision2019, Ljubljana, Slovenija, 28-30. studeni 2019. Plenarno predavanje održano 30. studenog 2019. godine. Plenarno predavanje

ORGANIZACIJA SKUPOVA, RADIONICA, INTERAKTIVNIH PREDAVANJA I SLIČNO:

Prikazane su tri organizirane aktivnosti u svrhu senzibiliziranja praktičara (odgajatelja, učitelja, stručnih suradnika, ravnatelja), te javnosti (roditelja) o važnosti očuvanja socijalno-emocionalne dobrobiti djece tijekom prijelaznih perioda u životu djece:

- 1) **Rijeka Psihologije: Interaktivno predavanje (Rijeka, 20.02.2019.): Vrtić i škola / prijelaz i prilagodba – suradnja, partnerstvo...?** Aktivnost se provodi u sklopu projekata: **Dobrobit djece u prijelaznim životnim periodima: Empirijska provjera Ekološko-dinamičkog modela, te Kako bez suza u dječji vrtić i osnovnu školu? – Podrška socio-emocionalnoj dobrobiti djece tijekom prijelaza i prilagodbe** u svrhu izravnog dijaloga s odgajateljima, učiteljima, stručnim suradnicima na temu prijelaza i prilagodbe u hrvatskim vrtićima i školama
- 2) **STRUČNI SKUP:** 28. 08. 2019. Učiteljski fakultet u Rijeci – Podrška socio-emocionalnoj dobrobiti i razvoju privrženosti djece tijekom prijelaza i prilagodbe u dječjem vrtiću i osnovnoj školi. Stručni skup koji se izvodi u sklopu projekata: **Dobrobit djece u prijelaznim životnim periodima: Empirijska provjera Ekološko-dinamičkog modela, te Kako bez suza u dječji vrtić i osnovnu školu? – Podrška socio-emocionalnoj dobrobiti djece tijekom prijelaza i prilagodbe.** Stručni skup je uvršten u katalog Agencije za odgoj i obrazovanje, a održan je s učiteljima i odgajateljima PGŽ-e.

- 3) **Rijeka Psihologije: Interaktivno predavanje (Rijeka, 20.02.2020.): Podrška roditeljima tijekom prijelaza i prilagodbe u dječjem vrtiću i osnovnoj školi.** Aktivnost se provodi u sklopu projekata: **Dobrobit djece u prijelaznim životnim periodima: Empirijska provjera Ekološko-dinamičkog modela**, te **Kako bez suza u dječji vrtić i osnovnu školu? – Podrška socio-emocionalnoj dobrobiti djece tijekom prijelaza i prilagodbe** u svrhu izravnog dijaloga s potrebama roditelja tijekom prijelaza i prilagodbe u dječjim vrtićima i osnovnim školama
- 4) **Predstava za djecu: Škola je fora a ne noćna mora – Otvorenje 27 susjedstva: susjedstvo Kampus (02.03.2020.),** Atrij Filozofskog fakulteta u Rijeci. Aktivnost se provodi u sklopu projekata: **Kako bez suza u dječji vrtić i osnovnu školu? – Podrška socio-emocionalnoj dobrobiti djece tijekom prijelaza i prilagodbe (voditelji: Anita Rončević i Mirna Marić, izvoditelji: studentice 2. godine diplomskog studija RPOO, UFRI)**

INTERNACIONALIZACIJA, MOBILNOST, RAZVOJ MEĐUNARODNE ISTRAŽIVAČKE SURADNJE

Potaknut je razvoj međunarodne istraživačke suradnje u nekoliko smjerova. Priloženim dokumentom InternacionalizacijaMarcelaBatisticZorec.pdf prikazana je ostvarena suradnja putem Erasmus sedmodnevnog posjeta kolegice doc. Dr. sc. Marcele Batistič Zorec koja je pored ostalih aktivnosti, sudjelovala gostujućim predavanjem vezanim uz temu projekta u okviru kolegija Psihologija ranog učenja i poučavanja, te pri radnim dogovorima vezanim uz provedbu UNIRi projekta, kojem je vanjska suradnica. U planu je i dalje razvoj međunarodne istraživačke suradnje s poznatim i priznatim znanstvenikom, psihologom s George Mason Sveučilišta iz Sjedinjenih Američkih Država. Naime, tijekom proteklog perioda dogovoren je sedmodnevni posjet kolege Učiteljskom fakultetu u Rijeci, pri čemu će održati niz gostujućih predavanja za student Učiteljskog fakulteta u Rijeci, te jedno interaktivno predavanje i radionicu samo za članove projektnog tima sa svrhom unapređenja kompetencija iz područja metodologije istraživanja.